

Hållbart jordbruk och biogas: översyn av EU-lagstiftningen

P6_TA(2008)0095

Europaparlamentets resolution av den 12 mars 2008 om hållbart jordbruk och biogas: behov av översyn av EU-lagstiftningen (2007/2107(INI))

(2009/C 66 E/05)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution,

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 december 2005 "Handlingsplan för biomassa" (KOM(2005)0628),
- med beaktande av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet av den 10 januari 2007 "Färdplan för förnybar energi – Förnybara energikällor under 2000-talet: att bygga en hållbarare framtid" (KOM(2006)0848),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 26 november 1997 "Energi för framtiden: förnybara energikällor – Vitbok för en gemenskapsstrategi och handlingsplan" (KOM(1997)0599),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el ⁽¹⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet av den 26 maj 2004 "Andelen förnybar energi i EU – Kommissionens rapport i enlighet med artikel 3 i direktiv 2001/77/EG samt bedömning av den inverkan som lagstiftning och annan gemenskapspolitik haft på de förnybara energikällornas utveckling i EU och förslag på konkreta åtgärder" (KOM(2004)0366),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1230/2003/EG av den 26 juni 2003 om ett flerårigt program för åtgärder på energiområdet: "Intelligent energi – Europa" (2003–2006) ⁽²⁾ och kommissionens meddelande av den 8 februari 2006 "En EU-strategi för biodrivmedel" (KOM(2006)0034),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/30/EG av den 8 maj 2003 om främjande av användningen av biodrivmedel eller andra förnybara drivmedel ⁽³⁾,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1782/2003 av den 29 september 2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare ⁽⁴⁾ och rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) ⁽⁵⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 280/2004/EG av den 11 februari 2004 om en mekanism för övervakning av utsläpp av växthusgaser inom gemenskapen och för genomförande av Kyotoprotokollet ⁽⁶⁾,
- med beaktande av rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ EGT L 283, 27.10.2001, s. 33. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2006/108/EG (EUT L 363, 20.12.2006, s. 414).

⁽²⁾ EUT L 176, 15.7.2003, s. 29. Beslutet senast ändrat genom beslut nr 787/2004/EG (EUT L 138, 30.4.2004, s. 12).

⁽³⁾ EUT L 123, 17.5.2003, s. 42.

⁽⁴⁾ EUT L 270, 21.10.2003, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 146/2008 (EUT L 46, 21.2.2008, s. 1).

⁽⁵⁾ EUT L 277, 21.10.2005, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 146/2008.

⁽⁶⁾ EUT L 49, 19.2.2004, s. 1.

⁽⁷⁾ EUT L 283, 31.10.2003, s. 51. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2004/75/EG (EUT L 157, 30.4.2004, s. 100).

Onsdag 12 mars 2008

- med beaktande av sin resolution av den 29 september 2005 om andelen förnybar energi i EU och förslag på konkreta åtgärder ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 23 mars 2006 om främjande av grödor för icke-livsmedelsändamål ⁽²⁾,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling och yttrandena från utskottet för industrifrågor, forskning och energi och utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedels-säkerhet (A6-0034/2008), och av följande skäl:
 - A. I kommissionens ovannämnda meddelande av den 26 november 1997 anges målet för ökandet av förnybara energikällor från 6 procent 1995 till 12 procent senast 2010.
 - B. Kommissionen meddelade i sitt ovannämnda meddelande av den 7 december 2005 att om man ska kunna uppnå detta mål måste den energi som produceras från biomassa mer än fördubblas.
 - C. Jordbruk och skogsvård i EU har avsevärt bidragit till att dämpa effekterna av klimatförändringen vilket framgår av minskningen av utsläppen av växthusgaser från jordbruket, som mellan 1990 och 2004 föll med 10 procent i EU-15 och med 14 procent i EU-25. Man förväntar sig att utsläppen från jordbruket i EU senast 2010 kommer att ligga 16 procent under 1990 års nivå.
 - D. Det finns en stor potential för en avsevärd ökning av biogasproduktionen, särskilt med hänsyn till det potentiella bidraget från boskapsproduktion (gödsel), slam, avfall och grödor som är olämpliga för livsmedels- och foderproduktion, som utgör utmärkt biogasmaterial. I detta sammanhang bör man emellertid beakta vilka konsekvenser det får för markens struktur och livsformer om boskapsgödsel utnyttjas för energisyften.
 - E. Hittills produceras årligen endast 50 PJ biogas av gödsel, energigrödor, slam och organiskt avfall, trots att potentialen enbart från gödsel är 827 PJ.
 - F. Produktionen av biogas och biogasanläggningarna är ojämnt fördelade inom EU, vilket också visar att potentialen inte används fullt ut.
 - G. Biogas kan utnyttjas på många användbara sätt, däribland för elproduktion, uppvärmning, kylning och som drivmedel m.m.
 - H. Användningen av biomassa för el kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser, och biomassa anses vara en av de billigaste energikällorna för uppvärmning.
 - I. Utvecklandet av biogasanläggningar baserade på energigrödor har avtagit avsevärt beroende på snabbt ökande spannmålspriser, livsmedelsutbudet och miljöhänsyn.
 - J. Oron för sambandet mellan bioenergiproduktion (främst bioetanol och biodiesel) och stigande spannmåls- och livsmedelspriser på världsmarknaden rör inte biogasproduktion baserad på gödsel, slam, organiskt avfall och biprodukter från grödor, som är olämpliga för livsmedels- och foderproduktion, och dessutom är en säker behandling av dessa material under alla omständigheter nödvändig.
 - K. Gödsel i de nya medlemsstaterna förekommer i huvudsak i blandad form och består av minst 20 procent halm. Det kan dessutom gå lång tid mellan produktionen av gödsel och avlägsnandet av det, vilket inte är lämpligt för någon form av fermentation.

Biogas som en nödvändig resurs

1. Europaparlamentet anser att biogas är en nödvändig energiresurs som bidrar till en hållbar ekonomisk utveckling och en hållbar utveckling av jordbruk och landsbygd samt till miljöskydd.

⁽¹⁾ EUT C 227 E, 21.9.2006, s. 599.

⁽²⁾ EUT C 292 E, 1.12.2006, s. 140.

Onsdag 12 mars 2008

2. Europaparlamentet betonar att biogas kan bidra till att minska EU:s energiberoende.
3. Europaparlamentet betonar att produktion av biogas från gödsel, slam och kommunalt, animaliskt och organiskt avfall bidrar till en diversifiering av energikällorna och därigenom också i stigande grad till en säker, konkurrenskraftig och hållbar europeisk energiförsörjning samt till att ge jordbrukarna nya inkomstmöjligheter.
4. Europaparlamentet anser att användning av biogas, särskilt för att producera värme och el, på ett betydande sätt kan bidra till det bindande målet att 20 procent av den totala energiförbrukningen i EU senast 2020 ska komma från förnybar energi.
5. Europaparlamentet betonar att man genom förnybara energikällor som biogas och biobränslen, tillsammans med solenergi och vindkraft, på lång sikt och med stöd av ytterligare ökade forskningsinsatser kan uppnå ett långtgående oberoende från energikällor baserade på fossila bränslen.
6. Europaparlamentet uppmanar både EU och medlemsstaterna att utnyttja biogasens enorma potential genom att skapa en gynnsam miljö samt behålla och utveckla stödprogram för att främja investeringar i och upprätthållande av biogasanläggningar.

Miljö, energieffektivitet, hållbarhet

7. Europaparlamentet betonar att biogas från gödsel har flera miljöfördelar, t.ex. minskning av metan- och koldioxidutsläpp, minskning av utsläppen av partiklar och kväveoxider, betydligt mindre påträngande doft, hygienisering av flytgödsel och bättre verkningförmåga i kvävet i det behandlade gödslet, vilket innebär att det krävs mindre kväve för att nå samma gödningsverkan.
8. Europaparlamentet betonar att produktion av agrobränslen från avfall inte bör bli ett mål i sig. Att minska avfallsmängden bör även i fortsättningen prioriteras såväl i Europeiska unionens som i medlemsstaternas miljöpolitik.
9. Europaparlamentet kräver att flytgödsel i större utsträckning ska användas till framställning av biogas, eftersom det fortfarande finns en mycket stor potential för en sådan användning, samtidigt som man därmed främjar en decentralisering av de energiproducerande biogasanläggningarna. Parlamentet konstaterar att ökad användning av flytgödsel för detta ändamål kan leda till en avsevärd minskning av metanutsläppen vid lagringen av flytgödseln.
10. Europaparlamentet betonar att gödsel, kommunala avlopp och agroindustriellt avfall kan innehålla ämnen (bakterier, virus, parasiter, tungmetaller, skadliga organiska ämnen) som kan utgöra ett hot mot folkhälsan eller miljön. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att man vidtar lämpliga försiktighetsåtgärder för att undvika smitta och spridning av dessa ämnen och de sjukdomar som de kan orsaka.
11. Europaparlamentet anser att användningen av slam och animaliskt eller organiskt avfall kommer att förbättra effektiviteten hos biogasanläggningarna. Parlamentet anser att hygienproblem vid användning av animaliskt avfall i de flesta fall är jämförelsevis lätta att kontrollera.
12. Europaparlamentet kräver även att produkter från första bearbetningsfasen som exempelvis potatis-skal eller fruktkött används som biomassa i biogasanläggningar.
13. Europaparlamentet betonar att teknisk och förvaltningsmässig utveckling förväntas inom den närmaste tiden, vilket ytterligare kommer att öka de miljö- och hälsomässiga fördelarna med biogasanläggningar som använder gödsel, flytgödsel och organiskt avfall.
14. Europaparlamentet anser att det i samband med biogasanläggningar – precis som vid djurhållning – bör garanteras hållbarhet och regionalt anpassade dimensioner, så att de miljömässiga fördelarna också kan leda till en större acceptans av jordbruk med djurhållning, som möter många problem på grund av ett växande antal klagomål från grannar och från allmänheten.
15. Europaparlamentet påpekar att biogasanläggningar som använder gödsel, slam eller organiskt avfall kan leda till högre ammoniakutsläpp, men menar att denna sidoeffekt kan begränsas på ett ganska enkelt sätt och förebyggande åtgärder bör införlivas i den nationella lagstiftningen om biogasanläggningar och i stödordningar för sådana anläggningar.
16. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna och kommissionen att se till att biogasanläggningar inte släpper ut metan, eftersom detta skulle kunna äventyra de positiva effekterna på den globala uppvärmningen.

Onsdag 12 mars 2008

Ekonomisk livskraft och stödprogram

17. Europaparlamentet upprepar att allt ekonomiskt stöd till biogasanläggningar bör grundas på effektivitet, teknisk utveckling och en positiv växthusgasbalans, skapande av ett mervärde för jordbruk med djuruppfödning och landsbygden samt andra ekonomiska och miljömässiga fördelar med anläggningarna. Parlamentet framhåller att en säker livsmedelsförsörjning till befolkningen inte får äventyras.
18. Europaparlamentet noterar med djup oro den ökade konkurrensen i många medlemsstater mellan energisektorn och livsmedels- och foderproduktion när det gäller användningen av vissa jordbruksprodukter, såsom majs. Parlamentet betonar att sådan konkurrens har lett till en betydande höjning av priset på foder.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vid framtida förslag om reglering av biogassektorn inte bara granska miljöaspekter utan också ta med konsekvenserna för en hållbar livsmedelsproduktion av hög kvalitet.
20. Europaparlamentet betonar att biogasproduktion baserad på gödsel, slam och animaliskt och organiskt avfall bör prioriteras eftersom fördelarna med dessa metoder när det gäller hållbarhet och miljö är otvetydiga.
21. Europaparlamentet konstaterar att den optimala storleken för en biogasanläggning beror på olika faktorer som avgör stordriftsfördelarna och som bör undersökas grundligt. Parlamentet betonar att man utöver företagsekonomiska aspekter och växthusgasprestanda framför allt bör utvärdera hur anläggningens storlek påverkar det omgivande landskapet med hänsyn till utvidgningen av en monokulturell odling av vissa grödor.
22. Europaparlamentet betonar att det skulle vara bäst för dem som driver biogasanläggningar att kombinera och använda allt tillgängligt organiskt material, både ur miljömässigt och ekonomiskt perspektiv.
23. Europaparlamentet anser att den unga och innovativa biogassektorn visserligen behöver stöd för att komma igång, men att stödet bör upphöra när sektorn blivit kommersiellt lönsam.
24. Europaparlamentet anser att finansieringen av biogasanläggningar som endast baseras på grödor måste fortsätta under noggrann övervakning och fokuseras på de mest avancerade och effektiva anläggningarna eller systemen för att garantera EU:s ekonomiska och tekniska fördel på området och för att undersöka framtida alternativ.
25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att rapportera om hur kriterier om ekonomisk och miljömässig effektivitet och hållbarhet kan införas för energigrödor, på ett sådant sätt att denna förhållandevis nya teknik skulle bli mer miljövänlig och så att man garanterar att frågor avseende livsmedelsproduktion och livsmedelsförsörjning tas upp på lämpligt sätt.
26. Europaparlamentet kräver ökade insatser för att utveckla och främja ny teknik för biogas, i synnerhet när det gäller hur man ska kunna utnyttja biomassa (andra generationens biogas) som biobränsle och höja lönsamheten hos biogasanläggningarna, som är de mest miljövänliga, eftersom det bara är genom innovativ teknik såsom teknik för gasättervinning som biogasanläggningarnas effektivitet kan ökas betydligt.
27. Europaparlamentet påminner medlemsstaterna och kommissionen om att ytterligare utveckling inom biogasområdet inte är möjlig utan kompletterande finansiering. Parlamentet erinrar om att medel måste beviljas till forskning och utveckling, spridning av resultat från specifika projekt, anläggningar och till ett ökat stöd till "grön el" och "grön gas".
28. Europaparlamentet erinrar om att de medlemsstater som ger extra incitament till "grön energi" genom tillräckliga prisstöd eller andra åtgärder också har lyckats bäst när det gäller att främja biogas.
29. Europaparlamentet anser att produktion av "grön gas" bör stödjas på samma sätt som produktion av "grön el".
30. Europaparlamentet kräver att kommissionen och medlemsstaterna ser till att medel från europeiska och nationella program går till de mest effektiva och hållbara anläggningarna, särskilt till anläggningar som producerar el och värme eller till inrättande av faciliteter och nät för uppgradering och leverans av biogas till naturgasnätet.

Onsdag 12 mars 2008

31. Europaparlamentet betonar i detta sammanhang att inmatning av el, värme och naturgas i näten ska ske utan diskriminering, och kräver att biogas ska jämföras med naturgas, så att den efter inmatningen i naturgasnätet kan nå sin fulla potential.
32. Europaparlamentet anser att en förenkling av förfarandena för handel med koldioxid avsevärt kan bidra till biogasanläggningarnas ekonomiska livskraft och hållbarhet.
33. Europaparlamentet betonar att biogasanläggningar kan hjälpa de jordbrukare som ännu inte har tillräcklig lagringskapacitet för gödsel att lösa detta problem på ett ekonomiskt hållbart sätt.
34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att inrättandet av biogasanläggningar och tillståndet för användning av organiskt avfall och slam inte hindras av onödigt omständliga administrativa förfaranden och föreskrifter.
35. Europaparlamentet hänvisar till de stora skillnaderna i längd och innehåll mellan de nationella förfarandena för godkännande av biogasanläggningar. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att nationella krav som avser fysisk planering, utfärdande av licenser och godkännande inte lägger onödiga hinder i vägen.
36. Europaparlamentet kräver att ett förenklat bygglovsförfarande införs för byggandet av biogasanläggningar.
37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en gemensam positivlista över produkter som får användas i biogasanläggningar, i syfte att införa rättvisa förutsättningar för jordbrukarna i de olika medlemsstaterna.
38. Europaparlamentet uppmuntrar jordbrukare att samarbeta när det gäller inrättande och drift av biogasanläggningar.

Behovet av en översyn av EU-lagstiftningen

39. Europaparlamentet kräver att kommissionen och medlemsstaterna utvecklar en sammanhållen biogaspolitik. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en särskild rapport om biogas och dess främjande i EU, i vilken man sammanfattar de nödvändiga ändringarna i gemenskapslagstiftningen och i den nationella lagstiftningen för att underlätta en ytterligare utvidgning av biogassektorn och tar upp de effektivaste sätten att använda EU-medel och EU-program samt ger exempel på bästa metoder. I detta sammanhang efterlyser parlamentet även en konsekvensbedömning av hur olika former av biogasproduktion inverkar på klimatet, landskapets ekologi, inkomsterna på landsbygden och tryggandet av den globala livsmedelsförsörjningen.
40. Europaparlamentet anser att främjandet av biogas ska integreras helt och fullt i det föreslagna direktivet om främjande av användningen av förnybar energi (KOM(2008)0019), med tyngdpunkt på följande:
 - a) Årlig statistik och årliga rapporter om produktionen av biogas inom jordbruket för att kunna följa upp målen.
 - b) Åtgärder för byggande och främjande av biogasanläggningar på grundval av en nationell eller regional konsekvensbedömning där man främjar de anläggningar som har de största nationella och/eller regionala fördelarna för miljön och som är ekonomiskt livskraftiga. Åtgärder för spridning och främjande av resultat som erhållits från tidigare erfarenheter eller demonstrationsprojekt måste inbegripas i alla planer. Om föreskrifterna för regional utveckling eller landsbygdsutveckling inte tillåter finansieringen av sådana åtgärder måste dessa föreskrifter ändras.
 - c) Bestämmelser som uppmuntrar eller tvingar medlemsstaterna att utarbeta nationella och regionala planer för att begränsa rättsliga och administrativa hinder, t.ex. bör naturgas eller andra fossila bränslen inte ha företräde inom områden där det går att sälja värme från biogas för lokal uppvärmning.
41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att så snart som möjligt lägga fram ett förslag till direktiv om bioavfall som ska inbegripa kvalitetsstandarder. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka möjligheterna för ett gemensamt direktiv om biogas och bioavfall.
42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram lagstiftningsförslag om användning av restprodukter från biogasanläggningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att endast sådant organiskt material som möjliggör användning av restprodukter utan att miljön tar skada får användas i biogasanläggningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga att förbjuda tillväxtförstärkare i djurfoder som innehåller tungmetaller om detta skulle visa sig bli ett problem i hela EU när det gäller senare användning av biogasrestprodukter på åkrar.

Onsdag 12 mars 2008

43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar ⁽¹⁾, nitratdirektivet ⁽²⁾, direktivet om avloppsslam ⁽³⁾, ramdirektivet om vatten ⁽⁴⁾, fågeldirektivets ⁽⁵⁾, livsmiljödirektivet ⁽⁶⁾ och lagstiftningen om tungmetaller genomförs på ett effektivt sätt i alla medlemsstater och regioner, för att därmed göra biogasanläggningar baserade på gödsel och slam mer attraktiva.
44. Europaparlamentet kräver att kommissionen så snart som möjligt lägger fram en strategi för att införliva biogasanläggningar i Kyotomekanismerna, t.ex. genom gröna certifikat, särskilda premier eller skattelättnader för el och värme från biogasanläggningar eller andra åtgärder. Parlamentet påpekar att detta skulle befärja biogasanläggningarnas kostnadseffektivitet och samtidigt synliggöra jordbrukets insatser i samband med klimatförändringarna.
45. Europaparlamentet efterlyser en bedömning av huruvida nitratdirektivet blir överflödigt när grundvat- tendirektivet genomförts fullt ut.
46. Europaparlamentet betonar åter att EU:s lagstiftning inte bör främja användningen av konstgödsel framför användningen av stallgödsel och biprodukter från biogasanläggningar. Parlamentet kräver därför som ett första steg att definitionen av stallgödsel i nitratdirektivet snarast möjligt tas upp till ny behandling.
47. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja inmatningen av biogas i naturgasnäten med hjälp av rekommendationer eller ett direktiv.
48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att så snart som möjligt lägga fram sina förslag om ytterligare utökning av användningen av animaliska biprodukter och biprodukter från jordbruksgrödor för produktionen av biogas, vilket utlovades i kommissionens ovannämnda meddelande av den 7 december 2005.
49. Europaparlamentet anser att de medlemsstater som inte har införlivat åtgärder eller inte har införlivat tillräckliga åtgärder i de befintliga nationella utvecklingsprogrammen bör inkludera biogas i sina halvtids- översyner av de befintliga utvecklingsprogrammen för landsbygden och regionerna och föreslå framtida åtgärder.
50. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att garantera samarbete och samordning mellan medlemsstaterna, även mellan dem som för närvarande inte har några eller bara ett fåtal biogasanläggningar, så att de kan lära om varandras bästa metoder för biogasanläggningar genom överföring av kunskap och teknik.
51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att senast den 15 december 2008 förelägga parlamentet en sammanhållen rapport om biogasproduktion i EU och dess framtidsutsikter, inklusive en konsekvensbe- dömning, i vilken man tar hänsyn till de förslag och den utveckling som har skett.
52. Europaparlamentet uppmanar Europeiska unionens råd nuvarande och kommande ordförandeskap att påskynda ytterligare diskussioner om hur hållbar biogasproduktion ska främjas. I detta sammanhang bör man för att främja biogasanläggningar på ett ekonomiskt hållbart sätt kombinera värme- och elproduktion.
- *
- * * *
53. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

⁽¹⁾ EUT L 24, 29.1.2008, s. 8.

⁽²⁾ Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (EGT L 375, 31.12.1991, s. 1). Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽³⁾ Rådets direktiv 86/278/EEG av den 12 juni 1986 om skyddet för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket (EGT L 181, 4.7.1986, s. 6). Direktivet senast ändrat genom förordning (EG) nr 807/2003 (EUT L 122, 16.5.2003, s. 36).

⁽⁴⁾ Direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpoliti- kens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1). Direktivet ändrat genom beslut nr 2455/2001/EG (EGT L 331, 15.12.2001, s. 1).

⁽⁵⁾ Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (EGT L 103, 25.4.1979, s. 1). Direktivet senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG (EUT L 363, 20.12.2006, s. 368).

⁽⁶⁾ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7). Direktivet senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG.